

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ**

Кафедра кримінально-правових дисциплін

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРИМІНАЛІСТИКА**

Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	262 Правоохоронна діяльність
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	третій (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 11.07.2025 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інститут права та
інноваційної освіти
протокол від 19.06.2025 № 11

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

Володимир ШАБЛИСТИЙ

Розглянуто на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
протокол від 05.06.2025 № 21.

Криміналістика. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025 рік. 24 с.

РОЗРОБНИКИ:

1. професор кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Волобуєв Анатолій Федотович;
2. доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Коротаєв Володимир Миколайович;
3. доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Орлова Тетяна Анатоліївна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. директор Науково-дослідного інституту проблем досудового розслідування, доктор юридичних наук, професор Бабікова Олена Сергіївна;
2. завідувач кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету Ужгородського національного університету, кандидат юридичних наук, доцент Ступник Ярослав Валерійович.

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(додаток 1.1. до Робочої програми навчальної дисципліни)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	5,0	5,0
Загальна кількість годин	150	150
Рік підготовки	3	3
Семестр	5, 6	5, 6
Лекції	30	12
Семінарські	10	4
Практичні	10	8
Самостійна робота	100	126
Індивідуальні завдання (курсова робота)		
Підсумковий семестровий контроль	5 семестр - залік 6 семестр - екзамен	5 семестр - залік 6 семестр - екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» є поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних положень дисципліни «Криміналістика», набуття спеціальних практичних навичок і вмінь ефективного застосування криміналістичних знань, техніко-криміналістичних засобів і методів у практичній діяльності по розкриттю, розслідуванню та попередженню кримінальних правопорушень; опанування необхідною науково-методологічною підготовкою, яка забезпечує їм бачення виникаючих проблем, шляхів їх розв'язання, використовуючи навички творчого мислення та удосконалення свого професійного рівня; формування навичок прийняття рішень у складних слідчих ситуаціях, опанування логікою доказування при встановленні об'єктивної істини; підвищення юридичної культури та ерудиції фахівців, оволодіння позитивним досвідом інших держав щодо застосування криміналістичних знань; формування відданості ідеям істини, добра, справедливості і законності, почуття відповідальності перед суспільством, державою та людиною.

Очікувані результати навчання: за результати вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» здобувачі вищої освіти повинні мати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, самостійно здобувати знання, використовуючи різні джерела інформації, а також вміти застосовувати набуті знання, вміння й навички на практиці, здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної

діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності, забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків, виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення, здійснювати захист прав та інтересів особи, суспільства, держави з використанням оптимізованих методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків, узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення для вдосконалення правоохоронної та інших видів діяльності.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4 – Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК5 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8 – Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9 – Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

СК4 – Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК8 – Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.

СК10 – Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК11 – Здатність визначати особу правопорушника, аналізувати кількісні та якісні показники злочинності.

СК13 – Здатність застосовувати криміналістичну техніку, оперативно-технічні засоби, у тому числі при проведенні оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій.

Пререквізити та постреквізити дисципліни: «Право та правоохоронна діяльність», «Кримінальний процес», «Кримінальне право», «Економічні кримінальні правопорушення». «Доказування у кримінальному провадженні», «Судова медицина та психіатрія».

Пререквізити: «Право та правоохоронна діяльність», «Кримінальний процес», «Кримінальне право», «Економічні кримінальні правопорушення».

Постреквізити: «Доказування у кримінальному провадженні», «Судова медицина та психіатрія».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН15 – Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

ПРН18 – Застосовувати вогнепальну зброю та спеціальні засоби (штатне та бойове озброєння), фізичну силу; інформаційні системи та технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та аналізу інформації, інформаційно-аналітичні системи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), криміналістичні та оперативно-технічні засоби, безпілотну авіацію, іншу спеціальну та військову техніку і спорядження.

ПРН22 – Оцінювати оперативну (бойову) обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати їх розвиток, застосовувати тактичні методи превентивного та силового втручання для запобігання та припинення правопорушень, усунення загроз внутрішньому безпековому середовищу, державному суверенітету та територіальній цілісності держави, у тому числі у взаємодії з іншими уповноваженими на це органами та громадою.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, СИСТЕМА, ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ

Історія криміналістики. Вклад в розвиток криміналістики вчених різних країн (Г. Гросс, А. Бертильон, У. Хершель, Ф. Гальтон, А. Вейнгарт, А. Рейс, Є.Ф. Буринський, С.М. Потапов). Механізм вчинення кримінального правопорушення та його закономірності, як предмет криміналістики. Розслідування кримінального правопорушення та його закономірності, як предмет криміналістики. Використання криміналістичних знань сторонами обвинувачення і захисту у кримінальному провадженні. Структурні елементи системи науки криміналістики та їх загальна характеристика. Зв'язок криміналістики з іншими юридичними науками кримінально-правового блоку (кримінальне право, кримінальний процес, кримінологія). Роль криміналістики у професійній підготовці фахівців для правоохоронних органів України.

ТЕМА 2. КРИМІНАЛІСТИЧНА ТЕХНІКА. ФОТОГРАФІЯ, АУДІО-

ТА ВІДЕОЗАПИС

Поняття криміналістичної техніки. Завдання, що вирішуються за допомогою криміналістичної техніки у кримінальному провадженні. Сучасні комплекти техніко-криміналістичних засобів.

Види і способи криміналістичної фотографії. Процесуальне оформлення результатів застосування фотографії при проведенні огляду місця події та інших слідчих (розшукових) дій.

Використання аудіозапису при проведення допиту (мета застосування і доцільність). Використання відеозапису при проведенні окремих слідчих (розшукових) дій.

ТЕМА 3. КРИМІНАЛІСТИЧНА ТРАСОЛОГІЯ

Поняття матеріальних слідів кримінального правопорушення, їх види і значення. Трасологічні сліди, їх види та механізм утворення (людини, інструментів, транспортних засобів) та їх значення у кримінальному провадженні. Класифікація слідів-відбитків. Поняття діагностики слідів кримінального правопорушення. Ідентифікація об'єкта за слідами-відбитками. Встановлення групової належності об'єкта.

ТЕМА 4. КРИМІНАЛІСТИЧНА ГАБІТОЛОГІЯ

Поняття ідеальних слідів кримінального правопорушення, їх види і значення. Ознаки зовнішності особи, їх класифікація. Анатомічні ознаки зовнішності особи. Функціональні ознаки зовнішності особи. Супутні ознаки зовнішності особи. Значущість видів ознак зовнішності особи у кримінальному провадженні.

Словесний портрет і правила його складання та використання у кримінальному провадженні. Суб'єктивний композиційний портрет особи і правила його складання і використання. Суб'єктивний мальований портрет особи, правила його складання і використання.

ТЕМА 5. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКУМЕНТІВ

Поняття документів, як носіїв інформації, та їх види. Документи-речові докази та інші документи у кримінальному провадженні. Способи підробки документів. Повне виготовлення підроблюваного документа та його ознаки, прийоми їх виявлення під час огляду. Внесення змін в дійсний документ та їх ознаки, прийоми виявлення. Технічна експертиза документів та її завдання.

ТЕМА 6. КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗБРОЇ ТА СЛІДІВ ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ

Поняття зброї, її види і значення у кримінальному провадженні. Види вогнестрільної зброї. Класифікація слідів застосування вогнестрільної зброї. Правила фіксації окремих слідів застосування вогнестрільної зброї. Ознаки застосування вогнестрільної зброї з близької відстані до об'єкта ураження. Прийоми визначення напрямку і дистанції пострілу під час огляду місця події. Балістична експертиза у кримінальному провадженні.

Види холодної зброї і правила її фіксації. Значення холодної зброї для кримінально-правової кваліфікації правопорушення. Експертиза холодної зброї.

Вибухова зброя та її класифікація. Типові сліди застосування вибухової зброї. Вибухово-технічна експертизи у кримінальному провадженні.

ТЕМА 7. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТАКТИКИ

Поняття тактики в кримінальному провадженні. Види тактичних завдань та засоби їх вирішення. Поняття тактичного прийому. Принципи (вимоги) застосування тактичних прийомів у кримінальному провадженні. Використання в криміналістичній тактиці знань логіки, психології, соціології.

ТЕМА 8. ТАКТИКА ОГЛЯДУ ТА ОСВІДУВАННЯ

Поняття огляду та його види на стадії досудового розслідування. Огляд на стадії судового розгляду. Методи, що використовуються під час проведення огляду. Доказове значення результатів огляду.

Особливості огляду місцевості і приміщень. Стадії огляду місця події. Тактичні завдання, що вирішуються під час огляду місця події. Фіксація результатів огляду місця події. Тактика огляду речей і документів. Особливості огляду комп'ютерних даних. Особливості огляду трупа. Особливості огляду трупа, пов'язаного з ексгумацією. Тактика огляду тіла живої людини (освідування). Тактичні завдання освідування.

ТЕМА 9. ТАКТИКА ОБШУКУ

Поняття обшуку та його значення в досудовому розслідуванні. Види обшуку у кримінальному провадженні. Фактичні і процесуальні підстави проведення обшуку. Проведення обшуку у невідкладних випадках.

Підготовчі заходи до обшуку приміщення, ділянки місцевості. Порядок та особливості проведення обшуку у приміщенні. Порядок та особливості проведення обшуку ділянки місцевості. Тактичні прийоми проведення обшуку. Розмежування обшуку ділянки місцевості та огляду місця події. Проведення особистого обшуку у кримінальному провадженні. Фіксація ходу і результатів обшуку.

ТЕМА 10. ТАКТИКА ДОПИТУ

Поняття допиту та його значення в кримінальному провадженні. Види допиту в залежності від процесуального статусу особи. Психологічні основи допиту. Підготовчі заходи до проведення допиту. Загальний порядок (структура) проведення допиту. Поняття тактичних прийомів допиту.

Особливості допиту потерпілої особи. Особливості допиту свідка. Особливості допиту підозрюваного. Особливості одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб для з'ясування причин розбіжностей у їхніх показаннях. Особливості допиту під час досудового розслідування в судовому засіданні. Особливості допиту малолітньої або неповнолітньої особи. Особливості проведення допиту у режимі відеоконференції під час досудового розслідування.

Фіксація результатів допиту.

ТЕМА 11. ТАКТИКА ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ

Поняття пред'явлення для впізнання та його значення в досудовому розслідуванні. Види пред'явлення для впізнання. Підготовчі заходи до пред'явлення для впізнання. Загальний порядок проведення і тактичні правила пред'явлення для впізнання.

Особливості пред'явлення для впізнання особи за анатомічними та функціональними ознаками (голосом або ходою). Особливості пред'явлення для впізнання особи, яка не бачить і не чує особи, яка впізнає (поза її візуальним та аудіо спостереженням). Особливості пред'явлення для впізнання особи за фотознімком ті відеозаписом. Особливості пред'явлення для впізнання речей. Особливості пред'явлення для впізнання трупа. Особливості проведення впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування. Фіксація ходу і результатів пред'явлення для впізнання.

ТЕМА 12. ТАКТИКА СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Поняття слідчого експерименту та його значення в кримінальному провадженні. Види слідчого експерименту.

Тактичні завдання, що вирішуються проведенням відтворення показань на місці події, підготовчі заходи, порядок проведення і тактичні правила.

Тактичні завдання, що вирішуються проведенням дослідів або випробувань, підготовчі заходи, порядок проведення і тактичні правила.

Фіксація ходу і результатів слідчого експерименту, оцінка результатів.

ТЕМА 13. ТАКТИКА ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ

Поняття судової експертизи та її значення у кримінальному провадженні. Система державних експертних установ в Україні. Класифікація судових експертиз. Суб'єкти-ініціатори судової експертизи. Заходи щодо підготовки проведення експертизи на стадії досудового розслідування. Права і компетенція експерта.

Оцінка і перевірка висновку експерта. Допит експерта у суді. Проведення експертизи під час судового розгляду.

ТЕМА 14. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ МЕТОДИКИ.

Поняття криміналістичної методики та її завдання. Структура кожної окремої методики розслідування кримінальних правопорушень певного виду.

Поняття версій та їх роль в кримінальному провадженні. Планування розслідування та його елементи (структура письмового плану). Поняття організації розслідування та його елементи.

ТЕМА 15. МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ.

Криміналістична класифікація вбивств. Типові способи вбивств та їх ознаки. Закономірні зв'язки між жертвою і вбивцею, іншими елементами

криміналістичної характеристики, їх використання під час досудового розслідування.

Особливості розслідування вбивств, вчинених в умовах очевидності (побутових). Особливості розслідування вбивств, вчинених в умовах неочевидності. Особливості розслідування вбивств, вчинених з наступним розчленуванням трупа. Особливості розслідування вбивств, вчинених з наступним прихованням трупа.

Особливості тактики проведення огляду місця події, допиту свідків. Призначення судово-медичної експертизи трупа, та експертиз слідів біологічного походження. Напрямки встановлення осіб, причетних до вбивства.

ТЕМА 16. МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗГВАЛТУВАНЬ

Криміналістична класифікація згвалтувань. Особливості первинного матеріалу про згвалтування, як підстави для початку досудового розслідування.

Криміналістична характеристика згвалтувань, вчинених незнайомою потерпілій особою. Типові тактичні завдання розслідування та шляхи і засоби їх вирішення.

Криміналістична характеристика згвалтувань, вчинених знайомою потерпілій особою. Типові тактичні завдання розслідування та шляхи і засоби їх вирішення.

Особливості тактики огляду місця події згвалтування. Особливості тактики допиту потерпілої особи і свідків. Витребування та отримання речей і документів, їх огляд. Призначення і проведення експертиз щодо потерпілої і речових доказів. Розшукові дії з метою встановлення особи, причетної до вчинення сексуального насильства. Особливості проведення обшуку. Призначення і проведення експертиз щодо підозрюваного і вилучених речових доказів.

ТЕМА 17. МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ КРАДІЖОК

Криміналістична класифікація крадіжок. Закономірні зв'язки між потерпілим від крадіжки з проникненням у житло і крадієм, іншими елементами криміналістичної характеристики, їх використання під час досудового розслідування

Особливості розслідування при затримання підозрюваного під час вчинення крадіжки, або відразу ж після її вчинення. Алгоритм у проведенні слідчих (розшукових) дій.

Особливості розслідування крадіжок при наявності обмеженої інформації щодо підозрюваної особи. Визначення кола осіб, серед яких варто шукати злодія. Алгоритм у проведенні слідчих (розшукових) дій.

Особливості тактики огляду місця події (ознаки вчинення крадіжки неповнолітнім, жінкою, досвідченим злочинцем, з наведенням). Особливості предмету і тактики допиту потерпілого і свідків. Призначення експертиз щодо слідів, вилучених при огляді місця події. Встановлення особи, причетної до крадіжки з проникненням у приміщення. Допит підозрюваного, обшук, слідчий експеримент.

ТЕМА 18. МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗАВОЛОДІННЯ МАЙНОМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ.

Криміналістична характеристика заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем. Особливості механізму розкрадань майна при здійсненні державних закупівель та інших правочинів, де стороною є держава.

Особливості первинного матеріалу для відкриття кримінального провадження. Структура матеріалів документальної ревізії (перевірки), що передаються в слідчий підрозділ для відкриття кримінального провадження і початку досудового розслідування.

Слідчі дії початкового етапу розслідування після внесення відомостей про злочин до ЄРДР. Особливості тактики проведення допитів свідків, доступу до речей і документів та їх виїмки, обшуку. Призначення судово-бухгалтерської, комп'ютерно-технічної і криміналістичної експертизи документів. Особливості тактики допиту підозрюваного.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема 1. Предмет, система, завдання криміналістики.	1. Історія криміналістики і сучасні уявлення щодо її предмета і завдань. 2. Структурні елементи системи науки криміналістики. 3. Місце криміналістики в системі юридичних наук та її роль у професійній підготовці фахівців для правоохоронних органів України.	2
Тема 2. Криміналістична техніка. Фотографія, аудіо- та відеозапис.	1. Поняття криміналістичної техніки та її використання у кримінальному провадженні. 2. Сучасні комплекти техніко-криміналістичних засобів. 3. Види і способи криміналістичної фотографії, процесуальне оформлення. 4. Використання аудіо- та відеозапису у кримінальному провадженні.	2
Тема 3. Криміналістична трасологія.	1. Поняття матеріальних слідів кримінального правопорушення, їх види і значення. 2. Трасологічні сліди (людини, інструментів, транспортних засобів) та їх значення у кримінальному провадженні. 3. Поняття діагностики, ідентифікації, встановлення групової належності об'єкта за слідами-відбитками.	2

Тема 4. Криміналістична габітологія.	1. Поняття ідеальних слідів кримінального правопорушення, їх види і значення. 2. Ознаки зовнішності особи, їх класифікація. 3. Словесний портрет та його використання у кримінальному провадженні. 4. Суб'єктивні композиційний і мальований портрети, їх виготовлення і використання.	2
Тема 5. Криміналістичне дослідження документів.	1. Поняття документів, як носіїв інформації, та їх види. 2. Способи та ознаки підробки документів. 3. Прийоми виявлення ознак підроблення документа. 4. Технічна експертиза документів та її завдання.	2
Тема 8. Тактика огляду та освідування	1. Поняття огляду та його види на стадії досудового розслідування і судового розгляду. 2. Особливості огляду місцевості і приміщень. 3. Тактичні завдання, що вирішуються під час огляду місця події. 4. Тактика огляду речей та документів. 5. Тактика освідування.	2
Тема 10. Тактика допиту	1. Поняття допиту та його значення в кримінальному провадженні. 2. Види допиту. 3. Підготовка до допиту. 4. Порядок проведення і тактичні прийоми допиту. Фіксація результатів допиту.	2
Тема 11. Тактика пред'явлення для впізнання	1. Поняття пред'явлення для впізнання та його значення в досудовому розслідуванні. 2. Види пред'явлення для впізнання. 3. Підготовка до пред'явлення для впізнання. 4. Порядок проведення і тактичні правила пред'явлення для впізнання. Фіксація результатів пред'явлення для впізнання.	2
Тема 12. Тактика слідчого експерименту	1. Поняття слідчого експерименту та його значення в досудовому розслідуванні. 2. Види слідчого експерименту. 3. Підготовка до слідчого експерименту. 4. Порядок проведення і тактичні правила слідчого експерименту. Фіксація ходу і результатів слідчого експерименту.	4
Тема 13. Тактика підготовки і проведення експертизи	1. Поняття судової експертизи та її значення у кримінальному провадженні. Система державних експертних установ в Україні. 2. Класифікація судових експертиз. 3. Заходи щодо підготовки проведення експертизи. Оцінка висновку експерта.	2
Тема 14. Загальні положення криміналістичної методики. Планування та організація розслідування	1. Поняття криміналістичної методики та її завдання. 2. Поняття версій та їх роль в кримінальному провадженні. 3. Поняття планування розслідування та його елементи (структура письмового плану). Поняття організації розслідування та його елементи.	2

Тема 15. Методика розслідування вбивств	1. Криміналістична класифікація і характеристика вбивств. 2. Типові слідчі ситуації та алгоритми дій слідчого. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій.	4
Тема 16. Методика розслідування зґвалтувань	1. Криміналістична класифікація і характеристика зґвалтувань. 2. Особливості відкриття кримінального провадження і початкового етапу розслідування зґвалтування. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій (розшукових) дій.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема 1. Предмет, система, завдання криміналістики.	2
Тема 4. Криміналістична габітологія.	2
Тема 15. Методика розслідування вбивств	2
Тема 16. Методика розслідування зґвалтувань	2
Тема 17. Методика розслідування крадіжок	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема 5. Криміналістичне дослідження документів.	2
Тема 15. Методика розслідування вбивств	4
Тема 16. Методика розслідування зґвалтувань	2
Тема 17. Методика розслідування крадіжок	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема 1. Предмет, система, завдання криміналістики	6
Тема 2. Криміналістична техніка. Фотографія, аудіо- та відеозапис.	6
Тема 3. Криміналістична трасологія.	6
Тема 4. Криміналістична габітологія.	6
Тема 5. Криміналістичне дослідження документів.	6
Тема 6. Криміналістичне дослідження зброї та слідів її використання	6
Тема 7. Загальні положення криміналістичної тактики	6
Тема 8. Тактика огляду та освідування	6
Тема 9. Тактика обшуку.	6
Тема 10. Тактика допиту	6
Тема 11. Тактика пред'явлення для впізнання	6
Тема 12. Тактика слідчого експерименту	6
Тема 13. Тактика підготовки і проведення експертизи	6
Тема 14. Загальні положення криміналістичної методики. Планування та організація розслідування	6
Тема 15. Методика розслідування вбивств	4
Тема 16. Методика розслідування зґвалтувань	4
Тема 17. Методика розслідування крадіжок	4

Тема 18. Методика розслідування заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем	4
---	---

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема 1. Предмет, система, завдання криміналістики.	1. Історія криміналістики і сучасні уявлення щодо її предмета і завдань. 2. Структурні елементи системи науки криміналістики. 3. Місце криміналістики в системі юридичних наук та її роль у професійній підготовці фахівців для правоохоронних органів України.	2
Тема 3. Криміналістична трасологія.	1. Поняття матеріальних слідів кримінального правопорушення, їх значення і види. 2. Трасологічні сліди (людини, інструментів, транспортних засобів) та їх значення у кримінальному провадженні.	2
Тема 5. Криміналістичне дослідження документів.	1. Поняття документів, як носіїв інформації, та їх види. 2. Способи та ознаки підробки документів. 3. Прийоми виявлення ознак підроблення документу. 4. Технічна експертиза документів та її завдання.	2
Тема 8. Тактика огляду та освідування	1. Поняття огляду та його види в досудовому розслідуванні. 2. Особливості огляду місцевості і приміщень. 3. Тактичні завдання, що вирішуються під час огляду місця події. 4. Тактика огляду речей та документів. 5. Тактика освідування	2
Тема 15. Методика розслідування вбивств	1. Криміналістична класифікація і характеристика вбивств. 2. Типові слідчі ситуації та алгоритми дій слідчого. 3. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій.	2
Тема 16. Методика розслідування зґвалтувань	1. Криміналістична класифікація і характеристика зґвалтувань. 2. Особливості відкриття кримінального провадження і початкового етапу розслідування зґвалтування. 3. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема 3. Криміналістична трасологія.	2
Тема 10. Тактика допиту	2

Теми практичних занять

Назва теми практичного заняття	Кількість годин
Тема 5. Криміналістичне дослідження документів.	2
Тема 8. Тактика огляду та освідування	2
Тема 15. Методика розслідування вбивств	2
Тема 16. Методика розслідування зґвалтувань	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема 1. Предмет, система, завдання криміналістики	8
Тема 2. Криміналістична техніка. Фотографія, аудіо- та відеозапис.	8
Тема 3. Криміналістична трасологія.	8
Тема 4. Криміналістична габітологія.	8
Тема 5. Криміналістичне дослідження документів.	8
Тема 6. Криміналістичне дослідження зброї та слідів її використання	8
Тема 7. Загальні положення криміналістичної тактики	8
Тема 8. Тактика огляду та освідування	8
Тема 9. Тактика обшуку.	8
Тема 10. Тактика допиту	6
Тема 11. Тактика пред'явлення для впізнання	6
Тема 12. Тактика слідчого експерименту	6
Тема 13. Тактика підготовки і проведення експертизи	6
Тема 14. Загальні положення криміналістичної методики. Планування та організація розслідування	6
Тема 15. Методика розслідування вбивств	6
Тема 16. Методика розслідування зґвалтувань	6
Тема 17. Методика розслідування крадіжок	6
Тема 18. Методика розслідування заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем	6

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Історія криміналістики.
2. Закономірності механізму вчинення кримінальних правопорушень, як предмет криміналістики.
3. Закономірності розслідування, як предмет криміналістики.
4. Структурні елементи системи науки криміналістики (загальна характеристика).
5. Завдання науки криміналістики.
6. Місце криміналістики в системі юридичних наук.
7. Зв'язок криміналістики і кримінального права.
8. Зв'язок криміналістики і кримінального процесу.
9. Зв'язок криміналістики і кримінології.
10. Поняття криміналістичної техніки та її використання у кримінальному провадженні.
11. Види інструментарію, що міститься в комплектах техніко-

криміналістичних засобів.

12. Види і способи криміналістичної фотографії, процесуальне оформлення.

13. Використання аудіо- та відеозапису у кримінальному провадженні.

14. Поняття матеріальних слідів кримінального правопорушення, їх значення і види.

15. Поняття діагностики об'єкта у кримінальному провадженні.

16. Поняття ідентифікації у кримінальному провадженні.

17. Поняття встановлення групової належності об'єкта у кримінальному провадженні.

18. Трасологічні сліди та їх значення у кримінальному провадженні.

19. Сліди рук і ніг людини, їх види та особливості.

20. Сліди інструментів, їх види та особливості.

21. Сліди транспортних засобів їх види та особливості.

22. Поняття ідеальних слідів кримінального правопорушення, їх види і значення.

23. Ознаки зовнішності особи, їх класифікація.

24. Словесний портрет та його використання у кримінальному провадженні.

25. Суб'єктивні композиційний і мальований портрети, їх виготовлення і використання.

26. Поняття документів, як носіїв інформації, та їх види.

27. Способи та ознаки підробки документів.

28. Прийоми виявлення ознак підроблення документу.

29. Технічна експертиза документів та її завдання.

30. Поняття зброї, її види і значення у кримінальному провадженні.

31. Види вогнестрільної зброї і слідів її використання при вчиненні кримінального правопорушення.

32. Визначення напрямку і дистанції пострілу на місці події.

33. Види холодної зброї.

34. Визначення ознак холодної зброї.

35. Об'єкти балістичної експертизи.

36. Об'єкти вибухо-технічної експертизи.

37. Поняття тактики в кримінальному провадженні.

38. Види тактичних завдань та засоби їх вирішення.

39. Поняття тактичного прийому.

40. Принципи (вимоги) застосування тактичних прийомів у кримінальному провадженні.

41. Криміналістична тактика: поняття, система та завдання.

42. Принципи криміналістичної тактики.

43. Засоби криміналістичної тактики та критерії їх допустимості.

44. Слідчі (розшукові) дії: поняття, структура та класифікація.

45. Поняття обшуку та його значення в досудовому розслідуванні.

46. Види обшуку.

47. Особливості проведення обшуку у приміщенні.

48. Особливості проведення обшуку ділянки місцевості.
49. Проведення особистого обшуку у кримінальному провадженні.
50. Підготовка до обшуку.
51. Порядок проведення обшуку у приміщенні.
52. Тактичні прийоми проведення обшуку.
53. Фіксація ходу і результатів обшуку.
54. Поняття допиту та його значення в досудовому розслідуванні.
55. Види допиту.
56. Підготовка до допиту.
57. Порядок проведення допиту.
58. Тактичні прийоми допиту.
59. Фіксація результатів допиту.
60. Поняття пред'явлення для впізнання та його значення в досудовому розслідуванні.
61. Види пред'явлення для впізнання.
62. Підготовка до пред'явлення для впізнання.
63. Порядок проведення.
64. Тактичні правила пред'явлення для впізнання.
65. Фіксація результатів пред'явлення для впізнання.
66. Поняття слідчого експерименту та його значення в досудовому розслідуванні.
67. Види слідчого експерименту.
68. Підготовка до слідчого експерименту.
69. Порядок проведення і тактичні правила слідчого експерименту.
70. Фіксація ходу і результатів слідчого експерименту.
71. Поняття судової експертизи та її значення у кримінальному провадженні.
72. Система державних експертних установ в Україні.
73. Класифікація судових експертиз.
74. Заходи щодо підготовки проведення експертизи.
75. Оцінка висновку експерта.
76. Поняття криміналістичної методики та її завдання.
77. Поняття версій та їх роль в кримінальному провадженні.
78. Поняття планування розслідування та його елементи (структура письмового плану).
79. Поняття організації розслідування та його елементи.
80. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів у кримінальному провадженні.
81. Процесуальні підстави та організаційні форми взаємодії слідчих та оперативних підрозділів у кримінальному провадженні.
82. Криміналістична класифікація вбивств.
83. Криміналістична характеристика вбивств, вчинених в умовах очевидності.
84. Криміналістична характеристика вбивств, вчинених в умовах неочевидності.

85. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування вбивств та алгоритми дій слідчого.

86. Особливості розслідування вбивств при виявленні розчленованого трупа.

87. Особливості розслідування вбивств при зникненні людини при певних обставинах.

88. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій при розслідуванні вбивств.

89. Криміналістична класифікація і характеристика зґвалтувань.

90. Особливості відкриття кримінального провадження і початкового етапу розслідування зґвалтувань.

91. Особливості розслідування зґвалтувань, вчинених знайомими потерпілій особами.

92. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій при розслідуванні зґвалтувань.

93. Криміналістична класифікація і характеристика крадіжок.

94. Типові слідчі ситуації та алгоритми дій слідчого при розслідуванні крадіжок.

95. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій при розслідуванні крадіжок.

96. Криміналістична класифікація і характеристика заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем.

97. Особливості відкриття кримінального провадження і початкового етапу розслідування заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем.

98. Особливості розслідування заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем при здійсненні державних закупівель.

99. Особливості тактики проведення окремих слідчих (розшукових) дій при розслідуванні заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50

Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100

Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Криміналістика» передбачено:

для денної форми навчання – залік та екзамен;

для заочної форми навчання – залік та екзамен.

Критерії оцінювання успішності навчання

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань з криміналістики, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні законодавства, теорії криміналістики та правозастосовної практики.
4	Добрий рівень. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань з криміналістики, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного кримінального законодавства та правозастосовної практики.
3	Достатній рівень. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Недостатній рівень. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо ; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для кваліфікації кримінальних правопорушень.
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: *залік, екзамен, стандартизовані тести, реферати, есе, участь в наукових заходах, доповіді, тези-доповіді, інші види індивідуальних та групових завдань.*

Метою поточного контролю є перевірка засвоєння знань, умінь і навичок здобувачів, в ході якого проводиться систематичний вимір приросту знань та їх корекція. До форм поточного контролю віднесено оцінювання:

- а) рівня знань під час семінарських і практичних занять; б) якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

Самостійна робота оцінюється здобувачів денної форми навчання не більше 10 балів. Максимальна кількість балів виставляється за умови виконання робіт передбачених програмою до всіх тем курсу.

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

Самостійна робота оцінюється здобувачів денної форми навчання не більше 30 балів. Максимальна кількість балів виставляється за умови виконання робіт передбачених програмою до всіх тем курсу.

За самостійну роботу здобувач вищої освіти отримує бали після виконання наступних видів завдань, які оцінюються згідно їх складності:

Написання наукової роботи – 5 балів;

Участь та перемога в олімпіаді з дисциплін кафедри – 5 балів;

Стажування здобувачів за напрямками кафедри - 5 балів; Участь у наукових дослідженнях кафедри – 5 балів;

Написання та публікації статті у фаховому виданні – 5 балів;

Написання та публікація тез доповідей на конференції міжнародного та всеукраїнського рівня – 10 балів;

Написання та публікація тез доповідей регіонального рівня – 5 балів;

Участь в олімпіаді з дисциплін кафедри – 5 балів;

Підготовка есе та участь у конкурсі есе – 5 (за перемогу – 5 балів);

Підготовка та виступ на засіданні наукового гуртка кафедри – 5 балів;

Участь у науково-практичних заходах з напрямку діяльності кафедри (конференції, семінари, круглі столи тощо) – 5 (опублікування тез- 5 балів);

Членство в науковому гуртку кафедри – 5 балів;

Написання реферату або доповіді з дисциплін кафедри – 5 балів;

Підготовка презентацій з дисциплін кафедри (не більше 5) – 5 балів

Самостійне опрацювання теоретичних питань – до 5 балів за одне питання.

Виконаний вид виконаної самостійної роботи (підготовка реферату, доповіді, есе, написання тез-доповідей тощо) повинен відповідати встановленим загальним вимогам, що містяться в методичних рекомендаціях до підготовки самостійної роботи для заочної форми навчання.

Підсумковим контролем якості вивчення навчального курсу є складання

заліку.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (залік/екзамен)

Максимальна кількість балів передбачена за підсумковий контроль (залік/екзамен) передбачена – 50 балів для денної та заочної форми навчання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89			B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74			D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- акти міжнародного права:
  1. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. Вісник Верховного Суду України. 1997. № 3.
- закони:
  1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
  2. Про Національну поліцію України : Закон України від 02.07.2015 р., № 580-VIII ВВР - 2015, № 40-41.
  3. Про Службу безпеки України : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382 із наступними змінами.
  4. Про судову експертизу : Закон України від 25 лютого 1994 року *Голос України* від 21 квітня 1994 року.
  5. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю Закон України : № 3341–12 від 30.06.1993 р.
  6. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303 із наступними змінами.
  7. Про судоустрій і статус суддів : Закон України. Газета «Голос України» від 16.07.2016 р. № 132-133.
  8. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5.07.2012 року.
  9. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р.
  10. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р.

Підручники:

1. Криміналістика: підруч за заг. ред.: д-ра юрид. наук, проф. А. Ф. Волобуєва, д-ра юрид. наук, проф. Р. Л. Степанюка, д-ра юрид. наук, доц. В. О. Малярової; Криміналістика: підруч.: у 2 т. Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. 383 с.
2. Криміналістика : підручник [В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Самодін та ін.] ; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 752 с.
3. Криміналістика : підручник / Р. І. Благута, О. І. Гарасимів, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. Є. В. Пряхіна. 4-те вид., перероб. і допов. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 820 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник. В. В. Копча, Н. В. Копча. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.
2. Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів : навчальний посібник / Ю. Гуцуляк, О. Мархевка, Є. Пряхін, Б. Стецик; уклад. Є. Пряхін. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 136 с. <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/8737>
3. Навчальний посібник для підготовки до державного екзамену з дисциплін «Кримінальний процес», «Криміналістика» /В.В. Шаблистий, А.Ф. Волобуєв, Г. Л. Д'яковський та ін. Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 332 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/15721>
4. Климчук М. П. Судова комп'ютерно-технічна експертиза у кримінальному провадженні : навчальний посібник / Климчук М. П., Комісарчук Ю. А., Марко С. І., Стецик Б. В. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 112с. <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4399>

Інші джерела:

1. Юсупов В. В. Криміналістика в освітньому процесі закладів вищої освіти України: історичні аспекти. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2019. № 2. с. 15-22.
2. Криміналістика в системі наукових знань В. А. Журавель, Й. Курумисава. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2019. Т. 26, № 2. с. 99-113.
3. Шевчук В. М. Методологічне підґрунтя побудови та реалізації тактичних операцій у криміналістиці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2019. № 40. с. 144–148.
4. Волобуєв А.Ф. Механізм злочину та його зв'язок з концептуальними положеннями криміналістики. Монографія. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов 2019. 122 с.
5. Волобуєв А. Ф., Орлова Т.А. Структуризація досудового розслідування: процесуальний і криміналістичний аспекти. *Науковий вісник Дніпровського*

Інтернет-ресурси:

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
4. Верховний Суд : офіційний веб-сайт. URL: <https://supreme.court.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
5. Міністерство внутрішніх справ України : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.mvs.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
6. Офіс Генерального прокурора : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.gp.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
7. Міністерство юстиції України : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.minjust.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
8. Єдиний державний реєстр судових рішень : веб-сайт. URL: <https://www.reyestr.court.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
9. LIGA ZAKON : інформаційно-правова система. URL: <https://www.ligazakon.net> (дата звернення: 02.06.2025).
10. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2025).
11. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка : офіційний веб-сайт. URL: <https://korolenko.kharkov.com> (дата звернення: 02.06.2025).

**Т.в.о. завідувача кафедри
кримінально-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти**

Таїсія ШЕВЧЕНКО

